

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA VAGYONGAZDÁLKODÁSI IRÁNYELVEI

a Magyar Tudományos Akadémia vagyonával való gazdálkodásának elveiről és gyakorlásának szabályairól

I.

Bevezetés

A Magyar Tudományos Akadémia (továbbiakban: Akadémia) Közgyűlése 2011. december 5-én 7/2011. (XII. 5.) és 8/2011. (XII. 5.) számú határozatával döntött az akadémiai költségvetési szervek átalakításáról. Az akadémiai intézményhálózat szerkezeti átalakításával egyidejűleg szükségessé vált az Akadémia Közgyűlése által 2010. május 4-én jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek felülvizsgálata, valamint a megváltozott struktúrában működő intézményhálózatban keletkezett szellemi vagyonnal, az akadémiai költségvetési szervek ingó és ingatlan vagyonával való hatékony gazdálkodás megteremtése.

II.

Általános gazdálkodási elvek

Az Akadémia a vagyonával való gazdálkodás során a vagyon megőrzésén és gyarapításán túl a következő célokat helyezi előtérbe:

- 2.1 A vagyon hatékony, az akadémiai alapfeladatokhoz kapcsolódó, az erkölcsi-szakmai tisztességnek megfelelő használata, a tudomány hosszú távú fejlődését is segítő aktív vagyonhasznosítás.
- 2.2 Az akadémiai költségvetési szervek (így különösen a kutatóhálózat) korszerű és hatékony működési feltételeinek elősegítése.
- 2.3 Az akadémiai költségvetési szervek működtetésekor az akadémiai ingatlan és ingó vagyonelemek, szolgáltatások intézményhálózaton belüli hasznosításának, igénybevételeinek előtérbe helyezése.
- 2.4 A vagyongazdálkodásban az eredményközpontú szemlélet előtérbe helyezése és az Akadémia aktív – hozadékot biztosító – vagyonának növelése. Az alapfeladathoz nem tartozó és hasznot nem hozó vagyontárgyak hasznot hozó vagyonelemekké tétele.
- 2.5 Az Akadémia és az általa alapított költségvetési szervek használatában szükségtelenné váló eszközök értékesíthetők.
Vagyonértékesítésre kizárólag abban az esetben kerülhet sor, amennyiben a vagyonelem nem tartozik az alapfeladat ellátásához, és tartósan nem nyílik lehetőség a haszontermelésre, vagy a vagyonelem elavult, és fenntartása hosszú távon gazdaságtalan. Vagyonelem kivételesen, tudományos érdeksérelem nélkül abban az esetben is értékesíthető, ha értékesítésével az aktuális piaci környezet által meghatározott piaci árnál jelentősen nagyobb nyereség könyvelhető el.
- 2.6 Az esetleges értékesítésből befolyó bevétel csak a vagyon megőrzését és gyarapítását célzó, felhalmozási kiadások fedezetére használható fel.
- 2.7 Az akadémiai költségvetési szervek alapfeladatának ellátásához és működéséhez nem szükséges vagyonelemekkel való gazdálkodás az Akadémia Titkárságának jogköre.

- 2.8 Az akadémiai vagyongazdálkodás szabályozása ne legyen bürokratikus, érvényesítse a dereguláció és az egyszerűsítés követelményeit. Az akadémiai szervek között a döntési hatásköröket úgy határozzák meg, hogy a döntésért való felelősség egyértelműen tisztázható legyen. Tartózkodni kell a döntési szintek felesleges felfelé irányításától, egyben lehetővé kell tenni a gyorsabb döntéshozatalt.

III.

A szellemi tulajdonnal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 3.1 Az akadémiai vagyon alapvető és speciális eleme a szellemi tulajdon.
- 3.2 A kutatóközpont (kutatóintézet) keretei között folyó, a kutatóközpont közalkalmazottai által közalkalmazotti jogviszonyuk keretében végzett kutatómunka eredményeként létrejövő szellemi alkotáshoz fűződő valamennyi jog – jogszabály vagy szerződés ettől kifejezetten eltérő rendelkezése hiányában – a kutatóközpontot (kutatóintézetet) illeti meg.
- 3.3 Az Akadémia szellemi tulajdonának hasznosításánál az összakadémiai, a kutatóhelyi és az egyéni kutatói érdekek méltányos összeegyeztetéséből kell kiindulni, érvényesítve az iparjogvédelmi, illetve szerzői jogi védelem alatt álló szellemi alkotások között fennálló különbségeket.
- 3.4. Az MTA központi szervezet és az akadémiai kutatóhelyek közös feladata olyan innovációs rendszer kialakítása, ami az intézményrendszer számára tervezhetővé, hatékonyan menedzselhetővé és hosszú távon gazdaságossá, a kutatók számára pedig reálissá és vonzóvá teszi a kutatóhelyeken keletkező szellemi alkotások oltalomban részesítését és hasznosítását.
- 3.5 Az Akadémia innovációs rendszerét úgy kell kialakítani, hogy biztosítsa a tudományos kutatás, a szellemi alkotás összehangolását, a tudományos közlés és az ipari jogvédelem együttes művelését. Biztosítani kell továbbá a kapcsolódó kutatói, intézeti és összakadémiai érdekek összeegyeztetésének feltételeit, az összeférhetetlenség kizárását, a kutatóhelyi szinten elvárható technológiatranszfer, a kutatóhálózatban született know-how hasznosítására épülő start-up vállalkozások létrejöttét és tőkebefektetésre alkalmas állapotba hozatalát.
Kutatóhelyi szinten törekedni kell az alacsonyabb költségekkel járó oltalomszerző lépések megtételére, akadémiai központi szinten pedig a költséges külföldi nemzeti és regionális szabadalmi bejelentések megtételére és a megszerzett védettség fenntartására.
- 3.6 Abban az esetben, ha az akadémiai költségvetési szerv más szervezetekkel együttesen vesz részt olyan szellemi alkotás létrehozásában, amely megfelelő oltalomban részesítve hasznosíthatóvá válik, arra kell törekednie, hogy az esetleges jövedelemből a hozzájárulásával arányos részesedést szerezzen.

IV.

Ingatlannal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 4.1 Az Akadémia vagyonába tartozó ingatlanok ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett mindenkori tulajdonosa a Magyar Tudományos Akadémia.
- 4.2 Az akadémiai költségvetési szervek a rájuk bízott ingatlanok tekintetében használati joggal rendelkeznek. A használati jog gyakorlása nem jogosítja fel a költségvetési szervet az ingatlan értékesítésére vagy megterhelésére, arra kizárólag az Akadémia jogosult. Amennyiben az ingatlant a költségvetési szerv bérbe kívánja adni, azt köteles – a bérleti szerződés tervezetének egyidejű benyújtásával – az MTA Titkárságának bejelenteni. A

bérleti szerződés megkötésére kizárólag az MTA Titkársága írásbeli engedélye alapján kerülhet sor.

- 4.3 Az Akadémia költségvetési szervei feladataik ellátásához elsődlegesen az MTA tulajdonában lévő ingatlanokat és szolgáltatásokat vegyék igénybe (épületek, irodák, vendégházak, rendezvénytermek), a rendelkezésre álló kapacitások erejéig, ily módon is elősegítve az Akadémia vagyonával történő hatékony gazdálkodást. Kizárólag kapacitáshiány esetén vehetnek igénybe piaci szolgáltatót.
- 4.4 Amennyiben az Akadémia valamely költségvetési szerve a használatában lévő és nem az alapfeladata ellátásához szükséges ingatlant nem tudja gazdaságosan hasznosítani, vagy nem kívánja a továbbiakban használni, azt haladéktalanul köteles visszaadni az MTA Titkárságának.
- 4.5 Az Akadémia Vagyonkezelő Szervezete az akadémiai költségvetési szervektől visszavett ingatlanok hasznosítását is a II. fejezetben megfogalmazott általános gazdálkodási elvek szerint végzi. Az Akadémia az ingatlanok hasznosításával az MTA Létesítménygazdálkodási Központot megbízhatja.
- 4.6 Az Akadémia valamely költségvetési szerve az általa használt ingatlanon új épület, építmény építését vagy meglévő épület, építmény bővítését, átalakítását, felújítását, bontását csak az MTA Titkársága engedélyével végezheti.
- 4.7 Külön szabályzatban meghatározott értékhatár alatt az akadémiai törvényben foglaltak betartásával a Vagyonkezelő Testület előzetes véleménye nélkül, de utólagos tájékoztatása mellett is értékesíthető ingatlan.
- 4.8 Ingatlan értékesítéséből befolyó bevételt elsősorban ingatlan vételére vagy ingatlanfejlesztésre (építés, átépítés, bővítés) lehet felhasználni.

V.

A társasági részesedésekkel kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 5.1 Akadémiai vagyont gazdasági társaságba bevinni az alaptevékenység elősegítése, alátámasztása, illetve a gazdálkodás eredményességének növelése érdekében lehet. Gazdasági társaság alapításakor, illetve a már működő társaságba való belépéskor általában a többség megszerzésére kell törekedni, indokolt esetben azonban a kisebbségi részvétel is lehetséges.
- 5.2 Akadémiai költségvetési szerv gazdasági társaságba akadémiai tulajdont (ideértve a szellemi tulajdont is) csak az MTA Titkársága hozzájárulásával vihet be.
- 5.3 Az akadémiai szervek részvételével működő társaságok működését az MTA Titkárságának szakmai és pénzügyi szempontból folyamatosan értékelnie kell, és szükség esetén javaslatot kell tennie a részvétel megszüntetésére. Ez különösen akkor indokolt, ha a társaság az Akadémia szellemiségével össze nem egyeztethető tevékenységet folytat vagy tartósan veszteséget termel.
- 5.4 A társaságok működéséből származó osztalék külön szabályzatban meghatározott módon, az ott meghatározott akadémiai szervek döntése alapján méltányos arányban illesse meg a kutatóhelyet, illetve az Akadémiát.
- 5.5 A gazdasági társaságok ügyvezető szervébe, illetve felügyelőbizottságába delegált akadémiai tisztségviselőknél érvényesíteni kell az összeférhetetlenségi követelményeket, és figyelemmel kell lenni az akadémiai megbízás időtartamára.

VI.

Az ingóságokkal kapcsolatos gazdálkodási elvek

Az Akadémia által alapított költségvetési szervek a használatukba kapott ingó vagyonnal a vonatkozó jogszabályok és a használati szerződés keretei között gazdálkodnak. Amennyiben értéket képviselő kutatási eszközök az intézményben használaton kívül kerülnek, a költségvetési szerv köteles őket elsődlegesen az MTA kutatóhálózatában hasznosításra felkínálni.

VII.

A hagyatékokkal, adományokkal kapcsolatos gazdálkodási elvek

- 7.1 Hagyaték, adomány csak tisztázott jogi körülmények között vehető át.
- 7.2 Hagyaték elfogadásáról, adomány átvételéről – a vonatkozó szabályzat előírásai alapján – hozott döntés során vizsgálni kell, hogy az átvétel nem ró-e az Akadémiára aránytalanul nagy terhet, nem sérti-e az Akadémia jó hírnevét.
- 7.3 A tudományos célokat nem szolgáló hagyatékok, adományok átvétele esetén, amennyiben az átvétel nem ellentétes az akadémiai érdekekkel, törekedni kell mielőbbi értékesítésükre.

Záradék

Jelen Vagyongazdálkodási irányelveket az Alapszabály 66. § (14) bekezdésében foglalt rendelkezése alapján az Akadémia Közgyűlése 2012. május 8-án hagyta jóvá.

Ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Akadémia Közgyűlése által 2010. május 4-én jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek a Magyar Tudományos Akadémia vagyonával való hatékony gazdálkodásról, az akadémiai vagyon használatba adásáról és hasznosításáról.

Az Alapszabály 66. § (15) bekezdésében foglaltak alapján az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további részletes szabályait – az Alapszabállyal összhangban – az Akadémia Elnöksége által jóváhagyott Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási Szabályzat, valamint a Szellemitulajdon-kezelési Szabályzat tartalmazza.